

MÉRLEG

Irta: HORDÓSY IVÁN

A newyorki események lezajlottak, a különböző forrásból jövő jelentéseket nyugodtan végigolvastuk és bár a delegátusok amerikai útja még nem fejeződött be, miután a kiküldöttök több magyarlakta amerikai várost is meglátogattak, úgy hisszük, az ünnepségek mérlegét már meg lehet csinálni.

Ha ennek a hatalmasaranyu akciónak végső célját tekintjük, akkor azt látjuk, hogy Amerika magyarsága nemcsak önmagát akarta megismertetni azzal, hogy új hazájának világhíres városában örök emléket emelt régi hazája világhírű fiának — ennek az akciónak sokkal távolabbi célja és kiható céljai voltak és vannak.

A nemzetek mai rettenetes túlekedésében, amikor Magyarország sokkal nagyobb nehézségekkel kell megküzdenie, mint azoknak az ellenségeinek, melyek a kedvező lélektani pillanatban saját államuk, vagy saját szövetségesük ellen fordították a bajonettet, ma, amikor Magyarország szava — a háborús lelkiület fennmaradása miatt természetesen halkabban csendül bele a nemzetek koncertjébe, mint az áruló hangosaké, hatalmas és nagy gondolat volt Kossuthot ismét az amerikai nép szeme elé állítani. Kossuthot, az emberiség nagy szabadsághőst, akit a magyar nemzet adott a világnak és akit Anglia, Amerika kormányai és népe tombolva ünnepeltek, akinek nagy népek nagy költői ódákat írtak s akinek neve kitörülhetetlenül ragyog a világtörténelem lapján.

De nemcsak a gondolat, hanem a kivétel is nagyszabású és impozáns volt. A csonkaország hatalmas delegációja, melyben minden társadalmi osztály képviselve volt, számtalan új barátot szerzett Amerika politikai és kulturális életének kitűnőseivel között és az államfő, valamint New York város polgármestere által adott fogadtatás nagy mértékben hozzájárult az elszigetelt kis Magyarország jónevének és megbecsülésének emeléséhez.

Nagy jelentőséget látunk abban is, hogy az akció erős hídát épített Magyarország és Amerika magyar társadalmi között és az amerikai kontinensen élő magyarság tekintélyét nagyban megerősítette. Végül — meggyőződésünk, hogy a delegáció tagjai, akik között nagyszámúak vannak a jelen a mai magyar közélet aktív vezetéi, nagyon sok új benyomást és tapasztalatot szereznek, amelyeket — visszatérve az óhazába — kitűnően értékesíthetnek a nemzet javára.

Mindezek az eredmények — számtalan egyéb momentumtól eltekintve — gyönyörűen illeszkednek bele abba a józan külpolitikai programba, mely a megcsonkított Magyarország borzalmas sebeit a világ szemel elé akarja tární és nem hajlandó ellenséggel kívánságára „örök halálba sülyedni.”

Magyarországról nagyon sokat írtak az amerikai újságok a newyorki ünnepségek kapcsán — jót is rosszat is — sokkal több jót, mint rosszat, de még ha nem is így történt volna, akkor is kikerült végre Magyarország arra az amerikai napra, amely a háború óta elég fősvényen árasztotta sugarait a szerencsétlen csonka hazára.

Magyarországnak — hála a román, szerb cseh és főleg az amerikai magyar kommunista propagandának — elég sok az ellensége Amerikában, de ezek az ellenségek együttvéve sem okozhatnak nagyobb kárt a magyar ügynek, mint hogyha az amerikai közvélemény arról egyáltalában nem vett volna tudomást. Már pedig — a háborúutáni években ez történt. Amerika egyszerűen agyonhallgatott bennünket.

A Rothermere akció ebben a tekintetben is óriási fordított a keréken és a magyar kérdés, előkelő amerikai lapok és

folyóiratok hasábjaira került. Itt van előttem a Current History márciusi száma, amely tizenhárom oldalán, és a Foreign Affairs legfrissebb, áprilisi száma, amely tizenöt oldalán foglalkozik a magyar határok és a békerevizítő kérdésével, azonkívül közli Tisza egyik levelét — Magyarország régi és új térképét stb.

A magyar ügy világproblémává nőtte ki magát — és akár mellette — akár ellene szólalnak fel — de a fő, hogy beszélnek róla. Azért mindegy, hogy mellette vagy ellene, mert a magyar ügy alapjában annyira igazságos és annyira morális, hogy előbb-utóbb diadalmaskodnia kell. Lehetetlenség például elképzelni, hogy az amerikai közvélemény, amely demokratikus ideálokért lelkesedik, azoknak a pártjára álljon, akik négymillió magyart tartanak rabigában. A tények beszélnek és a száraz, rideg tényekkel szemben csak ideig-óráig tarthat a cseh-román-szerb és magyar kommunista propaganda mindenféle trükkje és megfizetett cikksorozata.

A tények beszélnek és a tények azt mondják, hogy sem Csehszág, sem Szerbia, sem Románia, sem a kommunizmus

nem tudott olyan nagyságokat magából kitermelni, akiknek a szabad Amerikában emlékművet lehetett volna állítani.

Kossuth Lajosnak, a magyarság és az emberiség hatalmas alakjának két szobra áll már az Egyesült Államokban és soha el nem muló dicsőséggel hirdeti a magyar név nagyságát és azt, hogy ez a szabad nép soha sem fog belenyugodni mai rettenetes rabságába.

A gondolat örök — és mellette iszapos ingoványba sülyednek a szerb-román-cseh erőlködések és a magyar faj szennyes kis élősdiei, akik a newyorki Új Előre és a hamiltoni Canadai Magyar Népszava hasábjain egy táborba állottak a magyar ügy, a magyar feménység, jövő és feltámadás legnagyobb ellenségeivel.

A magyarság számára pedig — a newyorki események után — végleg ütött az óra, hogy egyszer és mindenkorra hátat fordítson azoknak, akik messzire nem hallatszó utszéli kis csobolásukkal disszonanciát próbáltak belevinni a newyorki nagy magyar ünnepségek szépséges himnuszába.

LÜKTET

A FÖLD SZÍVE

Itt-ott megbújva dacol még a hó, Mint félrebillent, sülyedő hajó, De másutt táncot jár a napsugár S az alvó erdőt csókál illeti. A márciusi langyos napcsudán, A hóvirág szirmát feszítgeti, S mint erdő szüze elrejtve magát Ő hirdeti a tavasz hajnalát.

A hóvirág, mint morzsa kis harang, Misére szól és szerteszál a hang A sombokor megrázza gallyait, S aranyruháját már is felveszi. Kökény és sajtnegy védett

aljai, A zsenge fünek zöldje meglepi, S bogárbölcsőket ringat száz kezre Olykor fehér pillangó száll bele.

Liheg a föld. A szíve feldobog. A rét, az erdő, mint új templomok

Kinyílnak, s felbúg benn' az orgona. Misére gyűl az ébredt sok madár

A bárányfelhők bodrozó sora, Szent kárpitként a boltozatra száll. És rajta túl, a kék azúr felett

Az ég-ablakból lsten nézeget.

MÓRA LASZLÓ

ELŐFIZETŐINKET KÉRJÜK, HOGY mindennemű címváltozásnál előző címetek is

TUDATNI SZIVESKEDJENEK.

JÓL VÁLASSZUK MEG VETŐMAGVAINKAT

Különböző fajták —

különböző tulajdonságok

IRTA: PAYERLE BÉLA, WELDON, SASK.

(Folytatás!)

Ugyancsak ezen csoportba tartozik a Kitchener buza, melyet egy másik „gabona-varázsló” Dr. Seagerwheeler tenyésztett ki saskatchewan Rosthernben levő farmján. Ez a fajta sokban hasonlít a Marquishoz, de attól könnyen megkülönböztethető, miután a szem hegye egy kissé szögletes. Jóllehet egy-két nappal később érke és nem ad oly könnyen és gyorsan kelő lisztet, mint a Marquis, néha meglepően bőtermő.

Szintén a Marquis csoportba tartozik az Early Red Fife, mely a kanadai „Old Timers”-ek sok szerepet játszó legjobb buzája, a Red Fife-nek egyenes leszármazottja s habár a rozsdá ellen nem képes oly kiváló eredménnyel fölvenni a harcot, mint a dedapja, sok más tekintetben azonban fölül is mulja. Amellett, hogy a tetején nem kihegyesedő tompa kalászából csépelet hatalmas magjából éppen olyan finom lisztet őrölnek, mint a Red Fife-ből, annál jóval korábban, bőtermőbb s ugy Keletkanadában.

mint különösen a préri száraz vidékein fényesen megállja a helyét.

Az ugyanezen csoportba sorolható Red Bobs, melyet szintén Seager Wheeler varázsoltt vörösrőre, még pedig az ausztráliai fehér Bobs buzából, már csak egyes bizonyos körzetekben, illetőleg különleges gazdasági években veszi fel a versenyt a Marquissal. A rozsdá-ellenálló képes sége is gyengébb, hűvös szezonban viszont korábban érke be s a lisztje éppoly keresett.

A SZAKALLAS BUZAK

Végül meg kell még emlétenem a szakállas Huron buzát ebben a csoportban. A Huron szakmája rendszerint hosszabb, azonban elég merev s ellenálló, szemé hosszukás, kemény, noha a lisztje gyönyörűen kel, már egy kissé sárgás a belőle készült kenyér sem oly könnyű, mint a Red Fife lisztjéből sült. Noha ez a legkésőbb érő buza ebben a csoportban, sokszor, még kedvezőtlen időnyben is igen bőtermő s ahol a molnárak vagy a ko-

ra ősz fagy, nem akadékoskodnak sokat, kitűnően beválik. A szakállas Preston, valamint a tar Stanley és Percy buzák sokban hasonlítanak a Purohoz, de kevésbé tudnak alkalmazkodni az időjárásnak s így csak a jó esztendőben jövedelmeznek igazán.

Ezekután rátérünk a Ruby csoportba sorozható buzafajtákra, melyek — habár nem oly bőtermők, mint az előző csoportbeliek, azoknál 5 sőt 12 nappal is korábban beérhetnek s miután legtöbbjük igen könnyen peregnék ki a kalászból, a csépeletükkel ritkán van nehézség. Ebből a csoportból a Ruby a legelterjedtebb és sokat ígérő, főleg a kevésbé száraz vidékeken, vagy ahol a Marquis nem érke be idejében. Habár a szakmája nem oly erős, mint a Marquisé, igen rugalmas és nem túl hosszú. Magja is kisebb, kemény, sötét vörös (innen a neve) s noha a kalásza is kisebb s nem oly bőhozamú, mint a Marquis, az északabbra gazdálkodó farmereknek kitűnő szolgálatot tesz s gyorsan kelő, szép fehér lisztje nagyon keresett a világpiacra. A Pioneer buza is jó lisztet ad, de szakállas lévén, nem annyira kedvelt.

Az utolsó néhány esztendő vívmánya a Crown, Duchess, a Garnet és a Reward buza s különösen az utolsó kettőhöz fűznek sok reményt a hivatalos gazdakörök. Míg a Garnet a Rubynál is jóval korábbi, a Reward — mely legutóbb egy a torontól, va-

NÉVNAPI KÖSZÖNTŐ EGYEBEK

Irta: KOMÁROMI JÁNOS

Ez már régebben történt. Édesanyjuk nevénapja közeledett a tavasz s e nap természetesen köszöntőversek elszavalásával volt szoros kapcsolatban. Ágnes, aki ekkor állt az elemi iskolai második vizsgái előtt — példátlan elfoglaltsága mellett is — egy-kettőre megtanult egy tizenhatosor verset, amelyet egyik költőbarátom szerzett kizáróan erre az alkalomra.

De már Jánosnál bajok voltak János mindössze negyedik évét taposta az idei áprilisban, mindazáltal már akkor is ádáz egyéniség volt. Hiszen névnapi köszöntőtől össze-vissza egy 4 soros versikét ültöttem össze a számára én magam s még azt is sokallotta. Így történt aztán, hogy csak két sort tanult meg a négyből. Pedig mennyit kapacitáltam, böldögöltem! És alighogy elhagytuk a kaput, rászóltam: — Most pedig halljuk a verset, János fiam!

És János mondani kezdte kétségesen, miután előbb nyelt egy nagyot:

Jó anyukám, kívánom:
Az Isztenke megáldjon!
Itt megállt.

— Mondd csak tovább! — biztattam. — Még két sor van hátra!

János ilyen alkalommal fölnézett rám, nagyon komolyan: — Mál én többet nem tanulok!

— S miért? — Azért, mert akkor fájni fog a fejem ...

Igy aztán hagytam a két sort, nem zaklattam többet. Mindössze arra hívtam föl a figyelmét, hogy a névnapi ebéd előtt ne próbálja mondani a verset, ha mamája is a közelében van. János ezt megígérte s meg is tartotta a fogadalmat. De egész eredeti felfogásban.

Tudunk kell, hogy délutánonként az anyukát Ágnes kisasszonyt készíti elő a másnapi leckére, János, pedig a sarokkében jár a szék alatt. Hol az autó járt pucolja, hol a nyergeslovának ad kenyeret olyankor. Azt állítja, hogy a kenyeret szereti a ló, különösen, ha lekvárral kenték be előbb. A lekvároskenyeret ugyan ő szokta megenni minden esetben, de ez most nem tartozik ide.

Annál följegyezni valóbb azonban, hogy János elárulta magát egy ilyen délután. Kétszer is.

Szigorúan a lelkére kötöttem, hogy a verset mondogassa magában olyankor is, ha én nem vagyok mellette s arra vigyázzon csupán, hogy a mamája meg ne neszeljen valamit. Nos, egy ilyen délután, mikor az anyukát Ágnes hallgatta ki. Jánosnak eszébe jutott: hibátlanul meg-é a vers? Suttogva nem tud ugyan beszélni, inkább félhangon dörög, mint valami kis macsó, ám mentségére ír-

juk ide, hogy háttal fordult az anyjának s úgy kezdte felmondani magának a névnapi köszöntőt:

Jó anyukám, kívánom:
Az Isztenke megáldjon!

Az anyja egyszerre felfigyelt s abban a szempillantásban tudta, miről van szó. De még mielőtt folytathatta volna a leckét, János hátrafordult:

— Anyukám, ugy-e szemitsze nem hallottál?

— Semmitse hallottam, kislíam — nyugtatta meg az édesanyja.

Teljes megnyugvással tette hozzá erre:

— Akkor jó. Melt apuka monddta, hogy te szemitsze ne halljál meg!

A mamája — mit tehetett volna egyebet? — elérzékenyült erre a szörnyű titoktartásra.

Igy jött el a névnapi ebéd ideje, amikor is — virággal a kezükben — föl kellett köszönteni az édesanyjukat. Először Ágnes került sorra s meghajtván magát kecsesen, elszavalta a maga tizenhat sorát, persze megfélelő hanghordozással s azzal átnyújtotta a csokrot.

Most következett volna János. Hát bele is kezdett, nem minden meglepetés nélkül. Először egy nagyot nyelt s elfújta a maga két sorát. Ott azonban nem állt meg, hanem — egy másodikat nyelvére — nagy elszántsággal darálni kezdte:

A mi cicánk félhez akál menni,
A szomszédé el akálja venni,
Édesd cicánk ne hadj itt bennün

ket:

Ki fogja meg a mi egelünkét?

Az édesanyja egyszerre tudta, miről van szó: János — vers hosszúságában — nem akart lemaradni a néjné mögött s anyja tiszteletére így akarta kipakolni most minden tudományát.

— Elég lesz már, kislíam! E lég lesz! — próbálta csillapítani a mamája.

János azonban mindenáron túl akart tenni a néjné, tehát ismét nyelt egyet s ugyanakkor a harmadik versbe csapott bele:

Házasodik a lapát,
Elveszi a pickafát,
Vőféli lesz a cényonó,
Noszolólány cakaftó ...

Édesanyja eléje tárta a karját:

— Nagyon szép volt, kislíam. Gyere, hadd csókoljalak meg!

Amde János előbb még egy negyedik költeményt is felmondott és csak akkor adta át a maga virágját, miután először illedelmesen meghajította magát s mellesleg szippantott egyet az orrán.

Mert ilyen ádáz ember János! Haláláig ellene van mindennemű tudomány vagy egyéb kulturális törekvésnek, annál féltékenyebben rajong ellenben a természetért, melynek nagy boldondja ő.

Ha egy-egy túristaút előtt állunk, már napokkal előbb megkezd előkészületeit. A leglázasabb izgatótsággal.

Mindenkifölött kis hátizsákját kaparja elő az ágy vagy valamelyik divány alól s viszi az anyjának azzal a tiszteletteljes kéressel, hogy a hátizsákot ne csupán kefélje ki, hanem vizsgálja meg, nem lyukak-e benne.

hol? Aztán a hegymászó botját keríti meg, amelyet nyomban kötelessége megmosni a házilányának, lévén a bot kampótól vashegyig merő sár. Amiből következik, hogy János legutóbb rettenetes sárban kotorhatott vele valahol. Nem kerül el figyelmét a túristacipő sem, melynek talpába nemrég szöveget volt kénytelen verni a szuszter. János követelte így, miután egyik kirándulás alkalmával észrevette, hogy a túristák cipőinek talpa tele van szöggel. Azóta, hogy az övé is szöges, minden indulás előtt fényesre kell pucolni a szögeket számára. János azt állítja ugyanis, hogy így gyorsabban tud fölmenni a hegyre.

Vasárnap reggel szoktunk utazni rendes körülmények között. Akkorára János is kifogás talan turistává alakult át.

Fején csibészkalap félméteres fécántollal, kezében kampósbot, alul vashegygel, lábán kurtanadrág, mely szabadon hagyja a térdet, ahogy azt ma már csak Innsbruckvidéki hegyilakóknál látni, de ott is túlnomórészt vasárnapi délután, amikor ősi díszben leereszkednek az apró városkák uccáira. Hátán pirinyó túristaszák púposodik, mely — édesanyja figyelmes gondoskodásából — tömve van minden jóval, hogy ne maradjon éhen a fía, ha netán el találja tévedni az irdatlan budai hegyek között, amelyek sűrűjében köztudomás szerint bölények, sárkányok, réz kigyók, meg kiállófogú Murkulábok leselkednek az arrátűzdelt túristákra, különösen, ha csupán olyan négy év körüli ifjúságok még. Akad pedig a hátizsák gálja meg, nem lyukak-e benne.

csokoládé, citrom s elsősorban sok sok sütemény. A hátizsákra oda van kötve végül a macsó is. Hadd lásson egy kis világot!

Akkor aztán indulhatunk. Édesanyja különösen szívére kőti a bucsúzásnál, hogy vigyázzon az apjára. János olyankor megnyugtatólag bólint az anyjának:

— Vigyázni fogok lá!

Már az uccán kocogtunk ketten a nagy botokkal, elszánt túristák. A villamoskocsiban minden utas mosolyog az önértetes kis hegymászó emberen s beleteklik háromnegyedóra, mire elszállunk a fogaskerekű állomásánál. Itt kezdődik a kapaszkodó, amely tartani fog attól kezdve egészen az egykori Normafa helyéig. Mert egy vérbeli túrista nem vitetheti magát fogaskerekűvel a tetőre, hogy nevesse a világot!

Megyünk-megyünk az emelkedőn: János dühösen kapaszkodik és mert csodásegy délelőtt van, léptenymomon kirándulók érnek utól, akik — hosszabb lábaikkal sietve húznak el mellettünk. De a dacos kis turista előtt akinek fécántolla hegyesen bök s hátizsákjára legbizalmasabb barát, a macsó van rákötve, egy pillanatra megállnak s nevetve figyelmeztetik egymást:

— Nézzétek már ezt a tök-magot!

János persze, hogy hallja a fő lényes megjegyzést s ahogy kis sé elmaradunk ketten, megáll, rám néz s sértett önértéssel szól: — Mindig csak lólam beszélnek!

Megáll azonban máskor is. Olyankor annyit mond: